

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 136/06-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. apríla 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. V., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 15/2005 z 23. novembra 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. V. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. apríla 2006 doručená sťažnosť Ing. P. V., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 4 M Cdo 15/2005 z 23. novembra 2005.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že: «(...) Predmetom tejto sťažnosti je porušovanie práv sťažovateľa garantovaných zákonom č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava“) v Čl. 46 ods. 1, ako aj Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uverejnenom v Zbierke zákonov pod č. 209/1992 (ďalej len „Dohovor“).

Rozsudkom Okresného súdu v Senici zo dňa 23. 03. 2004, sp. zn. 7 C 10/03 súd zamietol návrh sťažovateľa o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti a zaviazal ho k náhrade trov konania.

Proti uvedenému rozhodnutiu podal sťažovateľ dňa 20. 08. 2004 odvolanie, ktoré Krajský súd v Trnave uznesením sp. zn. 10 Co 239/04 zo dňa 14. 06. 2005 odmietol z dôvodu zmeškania lehoty pre podanie odvolania. Sťažovateľ podal proti rozsudku Okresného súdu v Senici sp. zn. 7 C 10/03 dňa 10. 08. 2005 prostredníctvom svojho právneho zástupcu podnet na podanie mimoriadneho dovolania, na základe ktorého generálny prokurátor dňa 17. 08. 2005 podal mimoriadne dovolanie. Cieľom mimoriadneho dovolania bola snaha o odstránenie nesprávneho posúdenia veci a odstránenie duality vlastníckeho práva k tej istej nehnuteľnosti. (...)

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, „dovolací súd“ alebo NS SR“) vydal dňa 23. 11. 2005 rozhodnutie – uznesenie sp. zn. 4 Mcdo 15/2005, ktorým zastavil konanie o mimoriadnom dovolaní v právnej veci žalobcu Ing. P. V. c/a odporca: I. H. st. a spol. Predmetné rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené 03. 02. 2006.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že podľa názoru najvyššieho súdu ochrana práv a zákonom chránených záujmov osôb vyžaduje intervenciu formou mimoriadneho dovolania vtedy, ak sám účastník využil všetky právom predpokladané prostriedky na zvrátenie stavu založeného rozhodnutím porušujúcim zákon. V prípade tvrdenia o porušení zákona rozhodnutím súdu prvého stupňa je preto podľa názoru dovolacieho súdu nevyhnutné, aby sa účastník konania proti takémuto rozhodnutiu bránil včas podaným odvolaním. Len v prípade, ak by účastník s takýmto odvolaním neuspel, závisí potom od okolností konkrétneho prípadu, či do úvahy prichádza náprava tohto stavu prostredníctvom niektorého z mimoriadnych opravných prostriedkov. (...)

V zmysle § 243e OSP ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie. Mimoriadne dovolanie možno podať len proti tomu výroku súdneho rozhodnutia, ktoré účastník konania, osoba dotknutá týmto rozhodnutím alebo osoba poškodená týmto rozhodnutím súdu namieta.

Procesnými predpokladmi na podanie mimoriadneho dovolania, okrem podnetu procesne legitimovaného subjektu, sú:

- a) zistenie, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a kumulatívne*
- b) dovolanie vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a*
- c) túto ochranu nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 243e ods. 1 OSP).*

Vyššie uvedené podmienky konania o mimoriadnom dovolaní musia byť splnené súčasne.

Súdy sú povinné vykladať a používať príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Príslušný súd je povinný rešpektovať základné zásady civilného konania, v zmysle ktorých súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP). Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 OSP). Podmieňovanie uplatnenia opravných prostriedkov o podmienky, ktoré nemajú oporu v zákone alebo ktoré idú nad rámec zákona a nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení upravujúcich podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania vyplýva, že zákon pre jeho podanie nevyžaduje bezpodmienečné

využitie všetkých riadnych opravných prostriedkov ako nevyhnutnej podmienky pre podanie daného mimoriadneho opravného prostriedku.

Interpretácia zákonnej podmienky o ochrane práv a zákonom chránených záujmov osôb alebo štátu, ako nevyhnutnosti využitia všetkých právom predpokladaných prostriedkov na zvrátenie stavu založeného rozhodnutím porušujúcim zákon, je v rozpore s príslušnými ustanoveniami OSP.

V prípade, ak zákonodarca ako podmienku podania mimoriadneho opravného prostriedku alebo návrhu na začatie konania stanovuje povinnosť vyčerpania všetkých opravných prostriedkov, je daná podmienka vyjadrená explicitne.

V zmysle § 236 ods. 1 OSP dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 53 ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu je v rozpore aj s jeho doterajšou judikatúrou.

„... že v spornom konaní môže generálny prokurátor napadnúť mimoriadnym dovolaním rozsudky všetkých stupňov súdov okrem rozsudkov, ktorými sa rozhodlo o dovolaní alebo mimoriadnom dovolaní [§ 243f ods. 2 písm. c) OSP], pričom vo svojej dispozícii je viazaný rozsahom, v ktorom podnecovateľ požaduje preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Toto prieskumné konanie má totiž svoju kvalitatívnu aj kvantitatívnu stránku, s výnimkami uvedenými v § 242 ods. 2 OSP“.

„Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť rozhodnutie súdu prvého aj druhého stupňa, ale riadnym dovolaním len rozhodnutie súdu druhého stupňa, bez obmedzenia jeho predmetu, atď.“. (...)

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnuté ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu

ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu teda predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana v zákonom predpokladanej kvalite dostane bez toho, aby sa mu ukladali – v spojitosti s jej uplatnením – povinnosti, ktoré zákon v súvislosti s uplatňovaním jeho uvedeného práva od účastníkom nevyžaduje (čl. 2 ods. 3 ústavy). (...)

Podstata základného práva na súdnu ochranu spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola namietanému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú (čl. 46 ústavy v spojitosti s čl. 51 ústavy), a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale ju aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať.

Najvyšší súd SR svojím rozhodnutím vo veci sp. zn. 4 M Cdo 15/2005 o zastavení konania zamedzil sťažovateľovi domôcť sa svojho práva na súde v rozpore so zákonom – Občianskym súdnym poriadkom. (...).

V súlade s čl. 127 ods. 1 Ústava vymedzila ako jednu z úloh, ktorou sa bude Ústavný súd pri svojej činnosti zaoberať – rozhodovanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V právnom štáte neexistujú závažnejšie práva než tie, ktoré sa priznávajú v ústave. Povinnosťou štátnych orgánov je zabezpečiť dosažiteľnosť ich uplatnenia nositeľom ústavou priznaného práva.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky po predbežnom prerokovaní tejto sťažnosti rozhodol tak, že vydá toto uznesenie:

Ústavný súd Slovenskej republiky prijíma sťažnosť o porušení práva sťažovateľa na súdnu ochranu v zmysle Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj na právo spravodlivé súdne konanie podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 M Cdo 15/2005.

Po konaní vo veci samej navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal tento nález:

Základné právo sťažovateľa, a to právo na súdnu ochranu v zmysle Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 M Cdo 15/2005.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 15/2005 zo dňa 23. 11. 2005 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Podľa § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu priznáva sa sťažovateľovi náhrada trov právneho zastúpenia splatná do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. S. J. (...).»

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky

č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 15/2005 z 23. novembra 2005.

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (mutatis mutandis I. ÚS 56/01).

Podľa svojej ustálenej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobie platí aj pokiaľ ide o skúmanie splnenie podmienok konania o mimoriadnom dovolaní.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil

aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Pravidlá týkajúce sa splnenia podmienok konania o mimoriadnom dovolaní majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok ESLP z 28. októbra 1998).

Otázka posúdenia podmienok konania o mimoriadnom dovolaní je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa otázky podmienok konania o mimoriadnom dovolaní v danej veci.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas na to oprávnenou osobou (§ 243e ods. 1 a § 243g O. s. p.) skúmal predovšetkým splnenie podmienok konania o mimoriadnom dovolaní. Dospel pritom k záveru, že jednu z takýchto podmienok v prejednávanvej veci nemožno považovať za splnenú.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je

možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O. s. p.).

Citované ustanovenie vymedzuje (nad rámec podmienok konania v prvom stupni, odvolacieho konania a tiež konaní o mimoriadnych opravných prostriedkov podávaných účastníkmi konania) ďalšie tri podmienky konania, ktorých splnenie zákon vyžaduje práve v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Prvou z týchto podmienok je okolnosť porušenia zákona právoplatným rozhodnutím súdu, druhou požiadavka na ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu (majúca byť zabezpečená práve odstránením rozhodnutia porušujúceho zákon) a treťou potom nemožnosť dosiahnutia ochrany inými právnymi prostriedkami. Pretože všetky uvedené podmienky konania o mimoriadnom dovolaní musia byť splnené súčasne, nedostatok ktorejkoľvek z nich bráni vecnému prejednaniu mimoriadneho dovolania.

Ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu zásadne vyžaduje intervenciu (mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora) vtedy, ak sám účastník využil všetky právom predpokladané prostriedky na zvrátenie stavu založeného rozhodnutím porušujúcim zákon; avšak stav porušenia zákona napriek tejto aktivite účastníka pretrval. V prípade tvrdenia o porušení zákona rozhodnutím súdu prvého stupňa je preto vždy nevyhnutné, aby sa účastník konania proti takémuto rozhodnutiu bránil včas podaným odvolaním (pokiaľ samozrejme zákon takýto riadny opravný prostriedok pripúšťa). Ak by účastník s takýmto odvolaním neuspel alebo by sa odvolací súd odmietol jeho odvolaním vecne zaoberať, závisí potom od okolnosti konkrétneho prípadu, či do úvahy prichádza náprava tohto stavu prostredníctvom niektorého z mimoriadnych opravných prostriedkov.

Z už uvedeného potom treba mimo akúkoľvek pochybnosť vyvodit', že požiadavka na ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu ako podmienka konania o mimoriadnom dovolaní nie je daná vtedy, ak sám podnecovateľ mimoriadneho dovolania v konaní predchádzajúcom podaniu takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku opomenul účinne hájiť svoje práva (najmä nepodaním niektorého z opravných prostriedkov, ktoré zákon poskytuje samotnému účastníkovi).

Práve o taký prípad šlo i v prejednávanej veci, pretože žalobca opomenul podať proti rozsudku súdu prvého stupňa včas odvolanie, rovnako opomenul s oneskoreným odvolaním spojiť návrh na odpustenie zmeškania lehoty a sám tak prispel k tomu, že rozhodnutie neskôr spochybňované i mimoriadnym dovolaním nadobudlo právoplatnosť. Rovnako na opomenutie žalobcu by bolo treba inak usudzovať i v prípade nesprávnosti názoru krajského súdu o oneskorenosti odvolania, pretože v takom prípade by žalobcovi bolo na neprospech nepodanie dovolania proti uzneseniu o odmietnutí odvolania. O druhý uvedený prípad však v prejednávanej veci nešlo, nakoľko žalobca odvolanie nielen podal, ale ho i dotoval až dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty na odvolanie (a vylúčený tak bol i hodnoverný dôkaz o podaní odvolania na poštovú prepravu už v skoršom čase).

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky tak neostalo iné, než konanie o mimoriadnom dovolaní pre nedostatok jednej z podmienok takého konania a neodstrániteľnosť takej prekážky konania podľa § 243i ods. 2, § 243c, § 243e ods. 1 a § 104 ods. 1 vety prvej O. s. p. zastaviť (...)“.

Podľa názoru ústavného súdu právny názor najvyššieho súdu o splnení podmienok konania o mimoriadnom dovolaní v danej veci je zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom, najvyšší súd k zásadným námietkam sťažovateľa zaujal stanovisko, a preto aj ústavný súd ho považuje za dostačujúci, ale aj ústavne relevantný. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo treba považovať podmienky konania o mimoriadnom dovolaní za nesplnené. V každom prípade postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu, ktorý prijíma aj stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd aj keby nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánom zákonov“,

v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradit' napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. apríla 2006